LIST OBECNÍHO ÚŘADU BORKOVANY

borkovanský občasník

Ročník 2025/1

Obecní byty

Po několika letech příprav byla v srpnu letošního roku konečně zahájena stavba bytového domu se třemi bytovými jednotkami v centru obce. Celý projekt neustále nabíral zpoždění způsobené mnoha okolnostmi. Do projektování zasáhla covidová pandemie, personální potíže v projekční kanceláři a v nemalé míře neustálé změny legislativy spojené s nutností dalších a dalších měření, průzkumů a studií. Nároky na stavbu nájemního bydlení jsou podstatně přísnější než na stavbu běžného rodinného domu. Všechny potíže se ale podařilo překonat a nyní již na návsi stojí hrubá stavba domu, který se svou výškou i objemem nijak neliší od běžné zástavby v obci. Je to takový „rodinný dům" se třemi vchody.

Obec získá dva byty obsahující zádveří, koupelnu s WC a pokoj+kk. První má obytnou plochu 42,5 m2 a druhý 49,4 m2. Třetí byt je větší, jeho plocha je 63,8 m2 a je tvořen zádveřím, koupelnou s WC, pokojem+kk a samostatnou ložnicí. Celý dům je navržen v pasivním standardu, budoucím nájemníkům tedy bude výrazně šetřit náklady na energie. Každý byt má k dispozici skladovací kóji umístěnou v samostatné budově ve dvoře objektu.

Již v přípravné fázi stavby se tehdejší zastupitelstvo rozhodlo, že na stavbu zcela záměrně nebudeme žádat o dotaci na stavbu nájemního bydlení. Důvod tohoto rozhodnutí byl prostý. V době případného podání žádosti činil možný příspěvek 600.000,- Kč na jednu bytovou jednotku. Celkově tedy obec mohla získat maximálně 1.8 mil Kč. Za tuto dotaci ale její poskytovatel zavazoval obec k velmi přísným pravidlům, která určovala, které osoby by v nových bytech mohly získat případný nájem. Tato pravidla byla tak svazující, že zastupitelstvo vyhodnotilo případnou dotaci pro obec jako nevýhodnou. Zájem o tento dotační titul byl ze strany samospráv tak nízký, že se pravidla průběžně několikrát upravovala – zmírňovala. Pro nás však tyto změny přišly pozdě. Obec tedy staví za své a tudíž to bude pouze a jenom obecní zastupitelstvo, které bude schvalovat nájemní podmínky. Ty dosud nejsou stanoveny, ještě je dost času. Podmínky pronájmu budou samozřejmě včas a transparentně zveřejněny, jakmile budou kompletně schváleny. Zastupitelstvo nemusí v tomto směru nic nového vymýšlet, stačí se jen inspirovat v ostatních obcích, které disponují bytovým fondem, s jehož pronájmem mají, na rozdíl od nás, dlouholeté zkušenosti.

Stavbu provádí stavební společnost VS-build, s.r.o. ze Želešic. Ve výběrovém řízení nabídla nejlepší cenu, která je 12.933.917,06,-Kč bez DPH. Dílo bude dokončeno 1. 8. 2026. Uvedený termín dokončení a předání hotové stavby samozřejmě neznamená, že se záhy do bytů mohou stěhovat nájemníci. Začátek pronájmu bude záviset na úspěšné kolaudaci, dovybavení bytů a jistě bude nutné také brát ohled na zbytkovou vlhkost čerstvě dokončené stavby. Jistě by se nikdo nechtěl stěhovat do nového bytu, který mu začne posléze plesnivět.

Další nájemní byty obec získá po dokončení rekonstrukce domu č.p. 109, který obec zakoupila v roce 2019. Po přestavbě stodoly a hospodářských objektů nyní došlo na samotnou obývací část. Dům bude obsahovat dvě bytové jednotky s vlastním vchodem. První byt o celkové ploše 66,68 m2 obsahuje samostatné WC, koupelnu, kuchyni s jídelnou, dva pokoje, chodbu a zádveří. Druhý byt má plochu o něco menší, 61,63 m2 a dispozičně je shodný s bytem prvním. Každá jednotka má k dispozici skladovací kóji pro uložení sezónních potřeb s plochou cca 11 m2. Výška podlah v obou bytech je ve dvou úrovních. Je to dáno svažitým terénem a členěním původního domu, které rekonstrukce zachovává. Výškový rozdíl mezi kuchyní a ostatními pokoji činí 60 cm a kompenzují ho čtyři schody. Byty tedy nejsou bezbariérové.

Stavbu realizuje společnost Rovina stavební a.s., která ve výběrovém řízení nabídla nejlepší cenu 8 772 991,33 Kč bez DPH. Jelikož se jedná o rekonstrukci, nikoliv novostavbu, mohla obec žádat o podporu v programu Nová zelená úsporám. Po dokončení stavby obec získá z uvedeného programu dotaci ve výši 850 000,- Kč.

V příštím roce tedy obec získá pět nových nájemních bytů. Doufáme, že se tento počet bude krýt i s počtem zájemců o ně. Soudě dle častých dotazů na možnost pronájmu to vypadá, že zájemců bude víc než bytů. Zastupitelstvu potom nezbyde nic jiného, než přistoupit buďto k losování, případně k výběru dle nejvyšší nabídky. Na základě výše uvedených popisů parametrů jednotlivých bytů by si také měl každý případný zájemce dopředu rozmyslet, o který byt by měl zájem. Je těžké si představit, že by o nejmenší garsonku usilovala vícečlenná rodina.

Radek Valenta

Pyrotechnika

Od 1. prosince letošního roku platí novela zákona č. 206/2015 Sb. o pyrotechnických výrobcích. Přináší největší změny za poslední roky. Novela upravuje podmínky prodeje a nákupu zábavní pyrotechniky. Úplnou novinkou je pak vznik tzv. klidové mapy vypracované ministerstvem zemědělství. (Naleznete ji zde: https://agrigis.gov.cz/portal/apps/instant/basic/index.html?appid=ded81b51ac6e4ea1b071ef28122f547b)
Cílem novely je nastolení přehledných pravidel používání jednotlivých kategorií pyrotechniky, ochrana zvířat v chovech i těch volně žijících, ochrana včelstev a v neposlední řadě ochrana životního prostředí.
Doporučuji všem uživatelům zábavní pyrotechniky, aby se seznámili s klidovou mapou naší obce. Pokud se na svátky chystáte vycestovat třeba do hor, dejte si pozor, jestli zrovna nebudete dovolenou trávit právě v takovéto zóně. Za porušení zákona hrozí pokuta až 100 000,- Kč.
Z výše napsaného nevyplývá, že o svátcích budou obecní zaměstnanci, případně rovnou starosta, pobíhat po obci a zjišťovat, zdali někdo něco neodpálil, to opravdu nehrozí. Novela spíše dává zákonný rámec majitelům chovů zvířat, útulků, myslivcům, případně včelařům, jak zakročit proti přestupcům, kteří nerespektují zákon. Závěrem jen upozornění, že klidová mapa není konečným seznamem míst, kde se pyrotechnika odpalovat nesmí. Omezení platí také pro ochranné pásmo kolem nemocnic a zdravotnických zařízení, škol, domovů seniorů a dalších institucí jejichž výčet naleznete v zákoně.
Všem přeji veselé a požehnané Vánoce, prožité v klidu a míru ve společnosti vašich blízkých. Vše nejlepší do nového roku, hodně štěstí, zdraví a lásky. Krásné oslavy, tentokrát bez rachejtlí.

Radek Valenta

Zákaz pálení bioodpadu

Od 1. března 2025 vstoupila v platnost novela zákona č. 201/2012 Sb. o ochraně ovzduší, která v kombinaci se zákonem o odpadech zakazuje pálení trávy, listí a další biomasy na otevřeném ohni za účelem jejich likvidace. Tento zákaz platí na celém území České republiky a jeho cílem je zlepšení kvality ovzduší a ochrana zdraví obyvatel. Řečeno dikcí zákona je na otevřeném ohništi možné spalovat výlučně „suché rostlinné materiály, které nejsou znečištěné nebo jinak kontaminované cizorodými chemickými látkami". Typicky například dřevo při táboráku. Důležité je, že pálení zahradního odpadu je zakázáno. Porušení zákazu může být pokutováno až do výše 50 000 Kč. Legální způsoby likvidace bioodpadu uvádím v doporučeném pořadí: 1. Kompostování přímo na vlastní zahradě. 2. Odvoz bioodpadu na sběrný dvůr - kompostárnu. 3. Použití obecních kontejnerů.
I samotná obec je významným producentem bioodpadu pocházejícího z údržby obecních pozemků. Po zavedení zákazu pálení rostlinných zbytků se tedy obec potýká s nárustem klestu, jehož část občané i obecní zaměstnanci dříve pálili přímo na místě (sady, vinice, remízky...). Dnes končí na obecní kompostárně. Na zvýšené množství klestu jsme museli reagovat pořízením většího a výkonnějšího drtiče dřevní hmoty. Dosud jsme užívali vlastní drtič Pezzolato agregovaný za obecní traktor, nebo jsme si půjčovali větší a výkonnější drtič stejné značky od obce Vrbice. Do obou zařízení se odpad vkládá ručně, případně s pomocí smykového nakladače. Přes fakt, že spolupráce s Vrbicí byla vždy perfektní, jistě všichni víte, že donekonečna si půjčovat drahé zařízení není možné.
Již na jaře obecní zastupitelstvo rozhodlo pořídit vlastní vhodnou techniku, která bude mít dostatečný výkon pro zpracování zvýšeného množství klestu na naší kompostárně. Nabídka různých strojů je obrovská, přesto ale výběr nového zařízení nebyl jednoduchý. Nepřeberné množství strojů je totiž zejména v kategoriích menších zařízení (takové už máme), případně obřích drtičů pro velké kompostárny, které jsou pro naše potřeby příliš velké a drahé. V kategorii „středních" drtičů velký výběr nenajdete.
Nakonec jsme ve výběrovém řízení získali nový stroj od francouzského výrobce Bugnot. Zařízení je vybaveno vlastním výkonným dieslovým motorem, postaveno je na podvozku který zajišťuje stroji mobilitu. Je vybaven hydraulickou rukou s rotátorem pro nakládání klestu s dosahem 4m. Stroj dokáže pracovat jako drtič i jako štěpkovač po poměrně jednoduché výměně kladiv za nože, které jsou součástí dodávky. Nový stroj výrazně zefektivní likvidaci bioodpadu a ušetří obci čas i peníze. Obecním pracovníkům ubyde fyzicky velmi náročná práce. Zařízení obci dodala společnost SYNPRO z Velkých Bílovic za cenu 3 270 000,- Kč bez DPH.

Radek Valenta

Nová traktorová sekačka

Už od jara letošního roku obec využívá novou traktorovou sekačku. O podporu k pořízení této techniky jsme žádali z programu PRV v rámci Strategického plánu SZP na období 2023-2027, intervence 52.77 – LEADER, prostřednictvím MAS Hustopečsko. V projektu s názvem „Pořízení komunální techniky pro obec Borkovany" obdržela naše obec dotaci ve výši 618.007,- Kč. To je 90% z kupní ceny 686.675,- Kč.
Získali jsme zdatného pomocníka při údržbě obecních pozemků. Traktorová sekačka Kubota G231HD umí samozřejmě sekat trávu, sbírat posekanou trávu do koše a výborně se dá využít na sběr spadaného listí. Velkou výhodou je objemný sběrný koš (640 l) vyprazdňovaný hydraulickým zvedacím zařízením až do výšky 1,9 m. Trávu nebo listí lze tudíž rychle a bez námahy sypat přímo do připraveného kontejneru s vysokými bočnicemi.
Sekačka je opatřena výkonným dieslovým motorem, s velmi příznivou spotřebou paliva. Obsluha je jednoduchá a fyzicky nenáročná, údržba obecních pozemků je s novým strojem rychlejší a kvalitnější.

Školní hřiště

Před začátkem letošního školního roku bylo dokončeno nové víceúčelové hřiště za školou. Projektantovi se podařilo vytěžit maximum z minimálního prostoru v bývalé, dnes již nevyužívané, školní zahradě. Hřiště má rozměry 8 x 13 metrů, povrch je z polyuretanu. Jedná se o moderní, velice kvalitní povrch, který vyhovuje potřebám všech sportů a dobře se udržuje. Hřiště ohraničuje 24 metrů opěrných stěn z pohledového betonu. Kvůli bezpečnosti dětí je hřiště ze všech stran oplocené. Plot je do výše 0,8 m tvořen dřevěnými mantinely, na něž navazují záchytné sítě až do výše 5 metrů nad podlahu. Zasíťovaný je i strop, takže oplocení tvoří uzavřenou klecovou konstrukci.

Žáci mají umožněný přístup na sportoviště přímo ze školy přes nový spojovací krček, který napojuje starou školní budovu na novou budovou školní kuchyně a jídelny. Děti se tak na hřiště dostanou „čistou" cestou. Další (servisní) vstup na hřiště je přes nově vybudované schodiště přímo z ulice.

Stavbu realizovala firma Prostavby a.s., která má dlouholeté zkušenosti s výstavbou sportovní infrastruktury a ve výběrovém řízení nabídla nejlepší cenu. Obec Borkovany hradila stavbu ze svých prostředků. Celková cena činila 3 343 069,- Kč bez DPH.

Radek Valenta

Klub maminek

Již čtvrtý rok působí v naší obci Klub borkovanských maminek. Musím přiznat, že začátky nebyly lehké, nebylo nás mnoho, kteří jsme se podíleli na organizaci akcí zaměřených převážně pro děti a zpočátku jsme také nevěděli, co přesně naplánovat, co bude mít u dětí (a jejich rodičů) úspěch. I když už máme více zkušeností a ohlas na akce nás nesmírně těší, je nás na organizaci stále bohužel jen pár. Rády proto mezi sebe přivítáme další maminky, které by nám s přípravami a pořádáním akcí pomohly – každá ruka navíc je opravdu znát.

Letošní rok jsme zahájili únorovým maškarním rejem, pro nás, dospělé. Velkou pomocnou ruku nám podaly holky dobrovolnice, které nám s organizací pomohly. Přeci jen tak velkou akci jsme pořádali poprvé ... A tak velkýúspěch jsme opravdu nečekali. Přišlo přes 120 platících a více než polovina z nich v maskách. Celým večerem nás provázel DJ Tommy. Zahrál všem podle jejich gusta - roztančil nás na dechovky, zatrsali jsme si v rytmu disca, zazpívali na Karla Gotta a nezapomněl zahrát i borkovanským rockerům. Na parketu to rozjely jeptišky v dlouhých hábitech, lupiči, Fred a Vilma Flinstonovi, Střihoruký Edward či Mach s Šebestovou. Ze "zahraničí" k nám přicestovali Freddy Mercury, Pedro Pascal, arabský šejk se svou chotí a dva číňánci. Výhru za nejlepší masku si odnesla originální kadibudka. Na všechny účastníky čekala bohatá tombola, jejíž hlavní cenou byla televize.

Ráda bych tímto poděkovala všem sponzorům, kteří nám přispěli do tomboly. Díky nim mohla být opravdu bohatá. Velký dík také patří všem, kteří se podíleli na organizaci Maškarního reje, ZŠ a MŠ Borkovany za zapůjčení výzdoby, dále Pohostinství u Sovišů, které se celou noc staralo o to, abychom nestrádali žízní a v neposlední řadě patří díky také Obci Borkovany za její podporu.

Dne 30. dubna jsme na dvoře Black Roses přivítali jaro tradičním pálením čarodějnic. Počasí nám tento den opravdu přálo - byl krásný slunečný den. Na malé i větší čarodějnice a kouzelníky čekal bohatý program a malá odměna. K večeru jsme zapálili čarodějnici a opekli špekáčky. Již od vzniku klubu nás pan Polák, majitel Black Roses, podporuje a zapůjčuje nám sál na pořádání akcí, za což jsme mu opravdu vděčné.

Podzim byl na akce opravdu bohatý. V neděli 12. října k nám zavítal divadelní spolek z Uherčic Bezkamen a v místní sokolovně uvedl pohádku O bojácném Floriánkovi. A přestože se jednalo o pohádku, pobavila nejen děti, ale i dospělé. A stejně jako tomu bývá na divadle, ani zde nesměla chybět divadelní kantýna, kde si přítomní mohli o přestávce dát chlebíček nebo něco sladkého na zub. O 14 dnů později jsme na hřišti pouštěli draky a opékali špekáčky. Počasí bylo chladné a větrné, ale ani to nás neodradilo a plno krásně barevných draků se vzneslo k nebi. Troufám si říct, že touto aktivitou jsme potešili hlavně tatínky, kteří se vrátili do dětských let a nadšeně své ratolesti učili, jak se drak pouští. A druhá listopadová neděle snad potěšila ty nejmenší děti. Lampionovým průvodem jsme šli uspat broučky.

Vánoce se blíží mílovými kroky a v průběhu adventu se děti mohou zúčastnit ještě poslední letošní aktivity - borkovanského adventního kalendáře, který pořádáme již třetím rokem. Letos navíc mohou děti v rámci vycházek za rozsvíceným číslem luštit i adventní tajenku. Každý den je čeká krátké povídání o Vánocích a adventu a také jedna z 24 otázek. Za vyluštěnou tajenku mohou získat v obchůdku Mlsná slepice malou odměnu. Tu je možné si vyzvednout do 10. ledna 2026.

A co chystáme příští rok? Rádi bychom Vás pozvali na Maškarní rej, který se bude konat 7. února 2026 v místní Sokolovně. K tanci nám opět zahraje osvědčený DJ Tommy. Za Klub borkovanských maminek

Bc. Lenka Poláčková

Tříkrálová sbírka

V sobotu 10. ledna 2026 proběhne v naší obci tradiční Tříkrálová sbírka. Malí koledníci vás v doprovodu dospělé osoby navštíví u vás doma. Budou vybaveni zapečetěnou pokladničkou, do které můžete přispět finančním darem. Vybrané prostředky budou použity na podporu potřebných přímo v našem regionu. Doufám, že kromě finančního příspěvku nezapomenete ani na nějakou sladkou odměnu pro malé koledníky. Tříkrálovou sbírku zaštiťuje obec Borkovany, ale přímou činnost vykonávají samostatně žáci a pedagogové naší školy. Za jejich obětavou službu jim dopředu děkujeme.

Robota v Borkovanech před 250 lety

Při listování ve starších číslech Borkovanského občasníku mne v ročníku 1998 zaujal příspěvek bývalého archiváře, pana Emila Kordiovského PhDr., ve kterém seznamuje čtenáře s robotními povinnostmi poddaných na klobouckém panství. Této problematice se ve vztahu k Borkovanům věnovali ve svých pracích již K.J. Bukovanský a po něm také Vladimír Nekuda. V podstatě šlo vždy o výčet robotního zatížení jednotlivých vrstev - půlláníků, čtvrtníků a domkářů, kolik dnů robotují v kterou roční dobu a zda jde o robotu potažní, anebo pěší. Všichni výše jmenovaní ale přešli bez povšimnutí bližší podmínky za kterých se robota vykonávala. V tomto svém příspěvku tedy jejich informace doplním. V Moravském zemském archivu je poměrně obsáhlý materiál, ve kterém lze dohledat jména držitelů domů, velikost a polohu jejich pozemků, robotní, platební a naturální povinnosti vůči vrchnosti i daňové zatížení. V Urbariální fasi, což je soupis poddaných s uvedením jejich povinností, jsou na úplném konci fasciklu, v poznámkách, uvedena velice zajímavá fakta. Osvětlují více vztah mezi vrchností a poddanými před 250 lety a ukazují, že určitá míra sociálního cítění, samozřejmě v kontextu tehdejší doby, nebyla vrchnosti cizí.

Poznámky v Urbariální fasi pro ves Borkovany:

1. Pozemky uvedené u jednotlivých gruntů pustila vrchnost k nim natrvalo s ohledem na lepší výživu jejich držitelů i s ohledem na jejich robotu.
2. Tažná robota se koná po 10 hodin denně, bez oněch dvou hodin poledních, které se poskytují na krmení a na odpočinek. Během roboty nemá poddanský dobytek na panských gruntech právo svobodné pastvy, na to mají obecní pastviny.
3. Pololáníci a čtvrtníci při dalekých fůrách, které zpravidla jdou nejdál do vzdálenosti čtyř mil, spřahají dohromady a dělají čtyřspřežný povoz, jak pro domácí, tak i pro daleké povozy.
4. Místo jednoho dne čtyřspřežné roboty se konají dva dny pěší roboty se třemi osobami.
5. Pěší robota trvá v údobí od sv. Jana do sv. Václava od 5 hodin ráno do 7 hodin večer. V poledne je hodinová přestávka, stejně jako dopoledne na snídani a odpoledne na svačinu, a to tenkráte vždy po půlhodině. V jinou roční dobu se pracuje od 6 nebo 8 hodin ráno, až do 4 nebo 6 hodin večer. V poledne je vždy hodinová přestávka na jídlo, stejně jako odpoledne půlhodinová na svačinu.
6. Nářadí na robotu musí si každý robotník přinést svoje.
7. Za svátky v období od sv. Jana do sv. Václava se robota odpisuje (nekoná se). V jiné roční době, kdy se robotuje jen 3 dny v týdnu, se nic neodepisuje. Padne-li však do jednoho týdne více svátků najednou, pak se robota skutečně odpisuje (nekoná se).
8. Dvěma rychtářům, kteří vybírají na sv. Václava gruntovní činže, se promíjí po dobu jejich úřadování gruntovní plat i robota.
9. Robota se promíjí také i nočním hlídačům (ponocným), dále hlídačům koňským, polním a viničným (hotařům).
10. Robota se promíjí též dvěma kostelníkům, z nichž jeden je čtvrtník a druhý podruh.
11. Mlácení panského obilí provádějí podruzi, kteří se k tomu dobrovolně přihlásili. Dostávají za to odměnou každou dvanáctou míru vymláceného obilí zdarma a jsou ještě navíc osvobozeni od roboty.
12. Pilným žencům se dává odměnou denně z panských důchodů 3 až 6krejcarů.
13. Po žních se konají dožínky. Každý z obce, kdo se na ně dostaví, dostane polévku, půl libry masa, příkrm (přílohu) a velký koláč ze žemlové (bílé) mouky, jeden máz piva a chleba. Vedoucí (pracovních skupin) dostanou polévku, jednu libru masa hovězího, půl libry masa s příkrmem, půl libry pečínky, koláče, chleba a dva mázy piva na osobu. Přitom se koná muzika, placená rovněž z panských důchodů.
14. Zápůjčky se poskytují od vrchnosti poddaným bezúročně. Jejich splacení se nevymáhá po žních najednou, nýbrž postupně.
15. Pro případ živelních pohrom a neúrody, se poskytují poddaným zdarma zápůjčky obilí potřebného na setí i na výživu.
16. Aby poddaný nebyl nucen hned po žních prodat za lacino sklizené zrno, umožní poddaným vrchnost jeho uskladnění na svých sýpkách. Na daně a jiné potřeby půjčuje vrchnost poddaným peníze zdarma (bezúročně) a tak jim umožňuje výhodnější odprodej obilí v pozdější době.
17. Poněvadž nemajetní nemají prostředky, z nichž by mohli svým dětem zaopatřit vyučování ve čtení a psaní, poskytuje vrchnost školním mistrům (učitelům) zvláštní přídavek peněžitý i naturální. Školní mistři jsou proto povinni vyučovat chudé děti zdarma. Vrchnost dala také mnohé takové děti na svůj náklad vyučit řemeslům.

Dáno v Zábrdovicích dne 15. prosince 1775.
Kryštof Jiří Matuška, opat.

A na závěr ještě jedna moje poznámka. Základní hospodářskou jednotkou byl grunt, který mohl být o velikosti jednoho či více lánů, v Borkovanech ale vlivem dělení to byly půllány a čtvrtlány. Robotní povinnosti byly vypisovány zásadně vždycky na grunt, nikoliv na osobu. Hospodář tedy nemusel robotovat sám osobně, mohl poslat svého čeledína nebo dospělého syna. Vždy to ale musela být dospělá a zdravá osoba, která při nástupu dozorci (drábovi) hlásila za čí grunt robotuje.

Oldřich Ondrůj

Borkovanský občasník, reg. OÚ Břeclav - Referát regionálního rozvoje, reg. značka: 370010795. Vydal Obecní úřad Borkovany vlastním nákladem. 300 výtisků. Datum vydání: 17. 12. 2025. Odpovědný redaktor: Mgr. Radek Valenta.
NEPROŠLO JAZYKOVOU ÚPRAVOU!